

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218201041
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8218201041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, Bratislava - Ružinov, proti žalovaným 1./ P. F., Z.. X.X.XXXX, 2./ T. F., Z.. XX.X.XXXX, H. B. Q. XX, o zaplatenie 30.653,52 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 16.10.2018 č.k. 7Csp/40/2018 - 84 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o čiastočnom zastavení konania.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 300,- eur s prísl. zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovaným vo vzťahu k žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 20.11.2013 zmluvu o úvere, ktorou im bol poskytnutý medziúver vo výške 30.000,- eur a ktorý boli povinní mesačne splácať splátkami úrokov a poplatku za prijatie do poistenia v sume 179,75 eur, a to až do pridelenia cieľovej sumy, momentom ktorým by sa medziúver v zmysle podpísanej zmluvy zmenil po zúčtovaní so sumou nasporenou v rámci stavebného sporenia na úver stavebný vo výške 17.734,19 eur. Uvedený medziúver sa považuje za bežný komerčný úver, na ktorý sa vzťahujú aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, čo okrem iného vyplýva aj z čl. XI bodu 11.1 zmluvy. Za tejto situácie žalobca ako veriteľ bol povinný splniť si pred poskytnutím úveru povinnosť skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaných splácať poskytnutý spotrebiteľský úver postupom vyplývajúcim z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, a to pod sankciou vyplývajúcou z § 11 tohto zákona. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca pred poskytnutím úveru ako veriteľ neposúdil so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou bonitu klientov prostredníctvom preukázania hlavne ich príjmov, výdavkov a rodinného stavu, čo je potrebné považovať za hrubé porušenie povinnosti zisťovania bonity klienta s odbornou starostlivosťou vedúce súd k záveru, že poskytnutý úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca odvodzoval svoj nárok zároveň aj z písomného uznania dlhu z 5.2.2018, súd prvej inštancie ustálil, že v tejto súvislosti ide zjavne o vopred žalobcom pripravený formulár, ktorý bol žalovaným predložený len na ich podpis. Z textu uznania dlhu navyše nevyplýva prísľub žalovaných, že dlh vo výške žalobcom uplatnenej pohľadávky aj skutočne zaplatia. Neboli tak splnené podmienky tohto spôsobu zabezpečenia žalobcom tvrdeného záväzku, ktorého náležitosti sú vyžadované v zmysle ust. § 558 OZ. Zdôraznil, že žalovaný až do pridelenia cieľovej sumy nie sú a neboli povinní uhrádzať splátky úrokov a poplatkov, ktoré tvorili, ako vyplýva priamo z obsahu zmluvy, celú splátku poskytnutého medziúveru.

Povinnosť splácať istinu tohto úveru by im vznikla až po jeho premene na stavebný úver, a to po pridelení cieľovej sumy, čo v danom prípade preukázané nebolo, a preto v čase podania žaloby a rozhodovania súdu o uplatnenom nároku nebola istina poskytnutého úveru ani splatná. Žalobca ako veriteľ teda nebol oprávnený úver zosplatiť, keďže aj táto sankcia vyplýva veriteľovi z § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v prípade, ak pri posudzovaní bonity dlžníkov pred poskytnutím spotrebiteľského úveru veriteľ nekoná s odbornou starostlivosťou. Žalobcom vykonané zosplatenie úveru tak súd prvej inštanície považoval za neplatné v zmysle § 39 OZ. Žalobu preto zamietol okrem časti, kde žalobca vzal späť žalobu o zaplatenie istiny 300,- eur s prísl. pred vykonaním prvého pojednávania. O trovách konania strán sporu rozhodol súd prvej inštanície podľa § 255 a nasl. CSP.

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o čiastočnom zastavení konania, podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok súdu prvej inštanície zmeniť tak, aby žalobe žalobcu bolo vyhovené, alternatívne navrhol v napadnutej časti rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštanície na ďalšie konanie. V odvolaní žalobca poukazuje na to, že pred uzatvorením zmluvy o úvere s odbornou starostlivosťou posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žiadosť žalovaných o úver bola posúdená ako nárok na úver s bonitou preverenou s úveru. Žalobca tvrdí, že poskytol žalovaným úver na refinancovanie dvoch predchádzajúcich úverov, pričom splátka poskytovaného úveru nepresiahla čiastku mesačných splátok týchto dvoch riadne splácaných úverov. Konanie v rozpore s odbornou starostlivosťou by bolo poskytnutie úveru, ktorý by zaťažil žalovaných vyššími splátkami. Veriteľ poskytol úver v prospech spotrebiteľa s nižšími mesačnými splátkami, ako boli splátky refinancovaných úverov. Žalobca ďalej zistil, že žalovaný v 1.rade mal pred poskytnutím úveru živnostenské oprávnenie, nebol v čase poskytovania úveru dlžníkom Sociálnej poisťovni. Súd prvej inštanície nesprávne vyhodnotil, že žalovaný v 1.rade mal byť v čase pred poskytnutím úveru dlžníkom Sociálnej poisťovni. Lustrácia bola v tomto smere negatívna a žalobca teda splnil svoje povinnosti určené § 7 Zákona o spotrebiteľských úveroch a konal s odbornou starostlivosťou. Súd prvej inštanície neuviedol dôvody, prečo tvrdenia žalobcu o skúmaní bonity žalovaných nie sú spôsobilé zvrátiť závery o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Vytýka súdu prvej inštanície nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia podľa predpokladov určených v § 220 ods. 2 CSP. Žalobca sa nestotožňuje ani so závermi súdu o neplatnosti oznámenia o vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Prípadné posúdenie úveru ako bezúročný a bez poplatkov môže mať jedine vplyv na spôsob započítania týchto splátok tak, že každá uhradená splátka sa v plnej miere započíta späťne len na istinu. To nemení nič na skutočnosti, že žalovaní sa dostali do omeškania s minimálne jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a boli na možnosť zosplatenia úveru upozornení. Aj pri posúdení toho, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a nie je oprávnený vyžadovať od žalovaných jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, má naďalej žalobca právo uplatňovať si jednotlivé omeškané splátky. Žalobca tiež zdôrazňuje, že daný nárok si nikdy neuplatňoval z uznania dlhu, ale len z titulu úverovej zmluvy, napriek tomu však nesúhlasí s tvrdeniami súdu o neplatnosti uznania dlhu žalovaných. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

4. Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadрили.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, a teda okrem výroku o čiastočnom zastavení konania, v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu opodstatnené nie je.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštanície v konaní v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na to, že nebolo sporným, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci uzatvorili dňa 20.11.2013 zmluvu o úvere, ktorou im bol poskytnutý medziúver vo výške 30.000,- eur a ktorý sa zaviazali mesačne splácať splátkami úrokov a poplatku za prijatie do poistenia v celkovej výške 179,75 eur, a to až do pridelenia cieľovej sumy, momentom ktorým sa medziúver v zmysle podpísanej zmluvy zmenil po zúčtovaní so sumou nasparenou v rámci stavebného sporenia na stavebný úver vo výške 17.734,19 eur. Tento medziúver je

potrebné považovať za úver, na ktorý sa vzťahujú aj ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, čo je zrejme aj zo samotnej zmluvy (čl. XI. bod 11.1.).

8. Podľa § 7 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom k 20.11.2013, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

9. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

10. Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1, sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

11. S poukazom na citované zákonné ustanovenia aj odvolací súd konštatuje, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klientov žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako je tomu aj v prejednávanej veci, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, teda § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby nepochybné preukázal, že bonitu žalovaných náležite skúmal a že si splnil povinnosti plynúce pre neho z ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

12. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybné kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

13. Z obsahu spisu je zrejme, že súd prvej inštancie opodstatnene písomnou výzvou z 23.8.2018 vyzval žalobcu na preukázanie splnenia povinnosti dodávateľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle predpokladov zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Bolo zistené, že žalobca mal pri poskytovaní úveru žalovaným preukázanú existenciu živnostenského oprávnenia žalovaného v 1.rade a informáciu o tom, že nie je evidovaný ako dlžník Sociálnej poisťovne. Je ďalej však zrejme aj to, že pri posudzovaní bonity žalovaných, žalobca nemal preukázanú žiadnu konkrétnu výšku ich mesačného príjmu za primerané obdobie pred poskytnutím úveru, nijakým spôsobom nezisťoval ich výdavky s ohľadom na počet výživou odkázaných osôb, aj keď v tom čase sa žalovaní starali už o 3 deti pochádzajúce z ich manželstva. Žalobca nepreukázal to, že využil zákonom predpokladanú možnosť žiadať dlžníkov ako spotrebiteľov, aby poskytli úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, nebola skúmaná výška výdavkov žalovaných a ich rodiny a vplyv týchto výdavkov na posúdenie ich spôsobilosti úver splácať. Žalobca si tak nemohol vytvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných potrebnej pre posúdenie ich platobnej schopnosti. Aj samotná skutočnosť, že týmto úverom malo dôjsť k refinancovaniu predchádzajúcich dvoch úverov, ktoré žalovaní ešte nesplátili, mala mať za následok zvýšenú pozornosť veriteľa, ktorému, ako už bolo spomínané, postačovalo potvrdenie o vydanom živnostenskom oprávnení pre žalovaného v 1.rade a správa Sociálnej poisťovne.

14. Za danej situácie sa aj odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom zmysle, že žalobca si náležite neplnil povinnosti preňho plynúce z citovaného ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, v tejto súvislosti hrubo zanedbal svoju povinnosť odbornej starostlivosti, čo má

za následok konštatovanie, že poskytnutý úver je potrebné hodnotiť ako bezúročný a bezpoplatkový, keď zároveň žalobca nebol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľov jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie správne ustálil, že až do pridelenia cieľovej sumy žalovaní neboli povinní uhrádzať splátky úrokov a poplatkov, ktoré tvorili celú splátku poskytnutého medziúveru, ktorý bol aj predmetom daného konania.

15. Za situácie, že správny je aj výrok o trovách konania strán sporu, odvolací súd s poukazom na uvádzané dôvody hodnotí rozsudok v preskúmvanej časti, a teda vo výroku o zamietnutí žaloby a o trovách strán sporu ako vecne správny, v dôsledku čoho ho potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovaným v tomto štádiu konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).